



Földzsákmánylás: a zsebszerződésektől Indonéziáig

Fidrich Róbert “Fidusz”





Land grab

- Földzsákmányolás?
- Földrablás?
- Földszerzés?





Monbiot: Ki lakjon jól – az autó vagy az ember?

- London, 2004 október, Európai Társadalmi Fórum:
- Az EU bioüzemanyag célkitűzései az élelmiszer árak emelkedéséhez fognak vezetni
(területi korlátok – az autósok meg tudják fizetni az üzemanyagot, a szegényeknek élelemre sem jut)





2007-2008: élelmiszerválság, éhséglázadások

Going Hungry

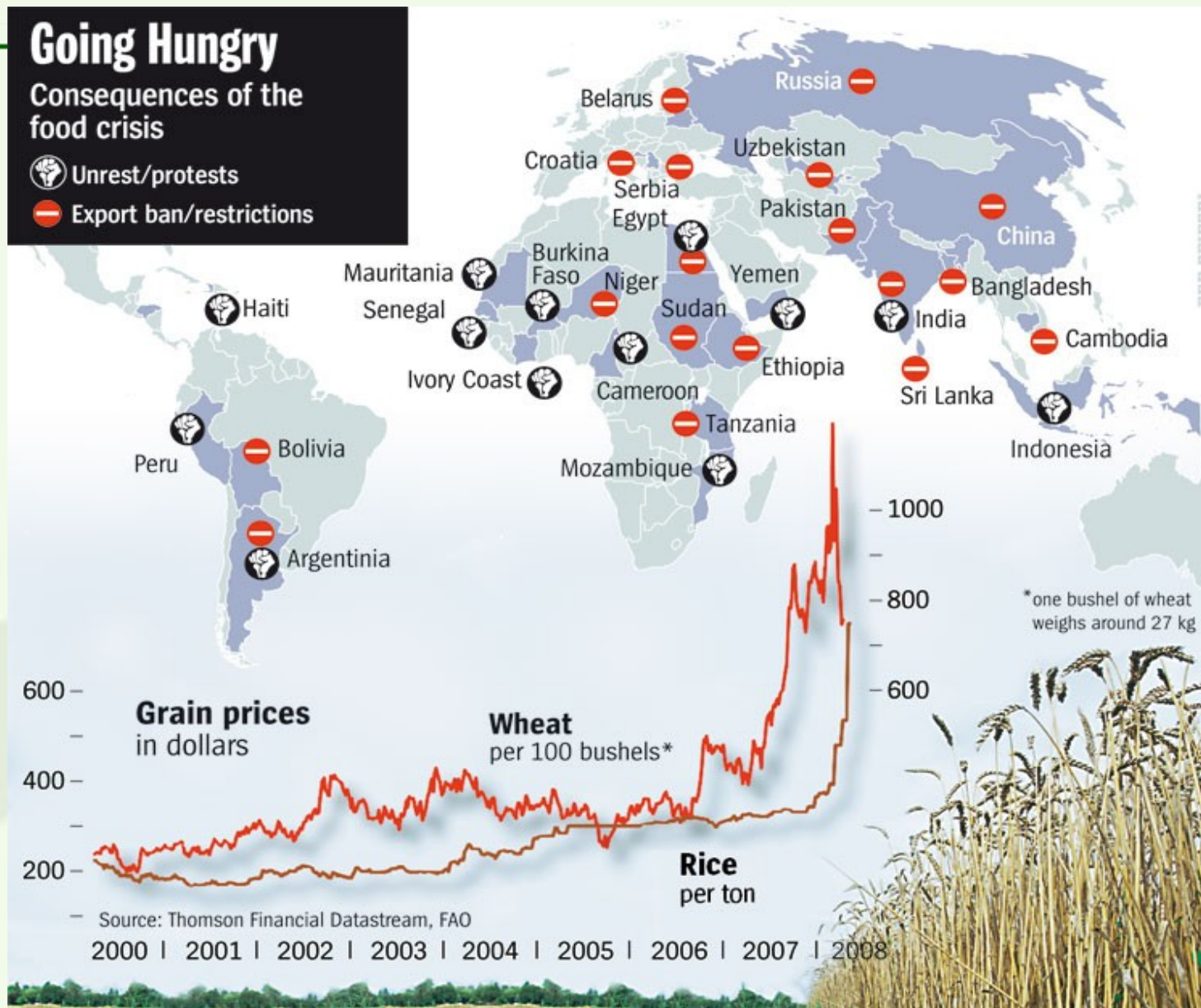
Consequences of the
food crisis



Unrest/protests



Export ban/restrictions





Milyen okok hajtották fel az élelmiszerek árát?

- India, Kína: egyre növekvő élelmiszerigény
- Éghajlatváltozás: száraz, aszályos időjárás
- Bioüzemanyagok iránti megnövekedett kereslet
- Magas olajárak miatt emelkedő termelési költségek
- Dollár, amerikai ingatlanpiacok -> a spekuláció az élelmiszerek irányába mozdul



A termőföld mint stratégiai befektetés

- **Szauz-Arábia: a stratégiai élelmiszerek külföldön történő megtermelését célzó program**
- a) külföldi mezőgazdasági célú befektetések (termőföldvásárlás, hosszú távú bérleti szerződések)
- b) a gabonafélék rendkívül vízigényes hazai termelésének leállításása
- 2009: az első rizs termés átadása a szaúdi királynak
(*Saudis get first taste of foreign harvest, Financial Times, 2009. márc.*)





„Kimentek a tanokok, bejöttek a bankok”

- A földterületeket ma már nem háborúkkal szerzik meg, hanem befektetéseken keresztül:
- land grab: földvásárlás, bérlés vagy illegális földhasználat



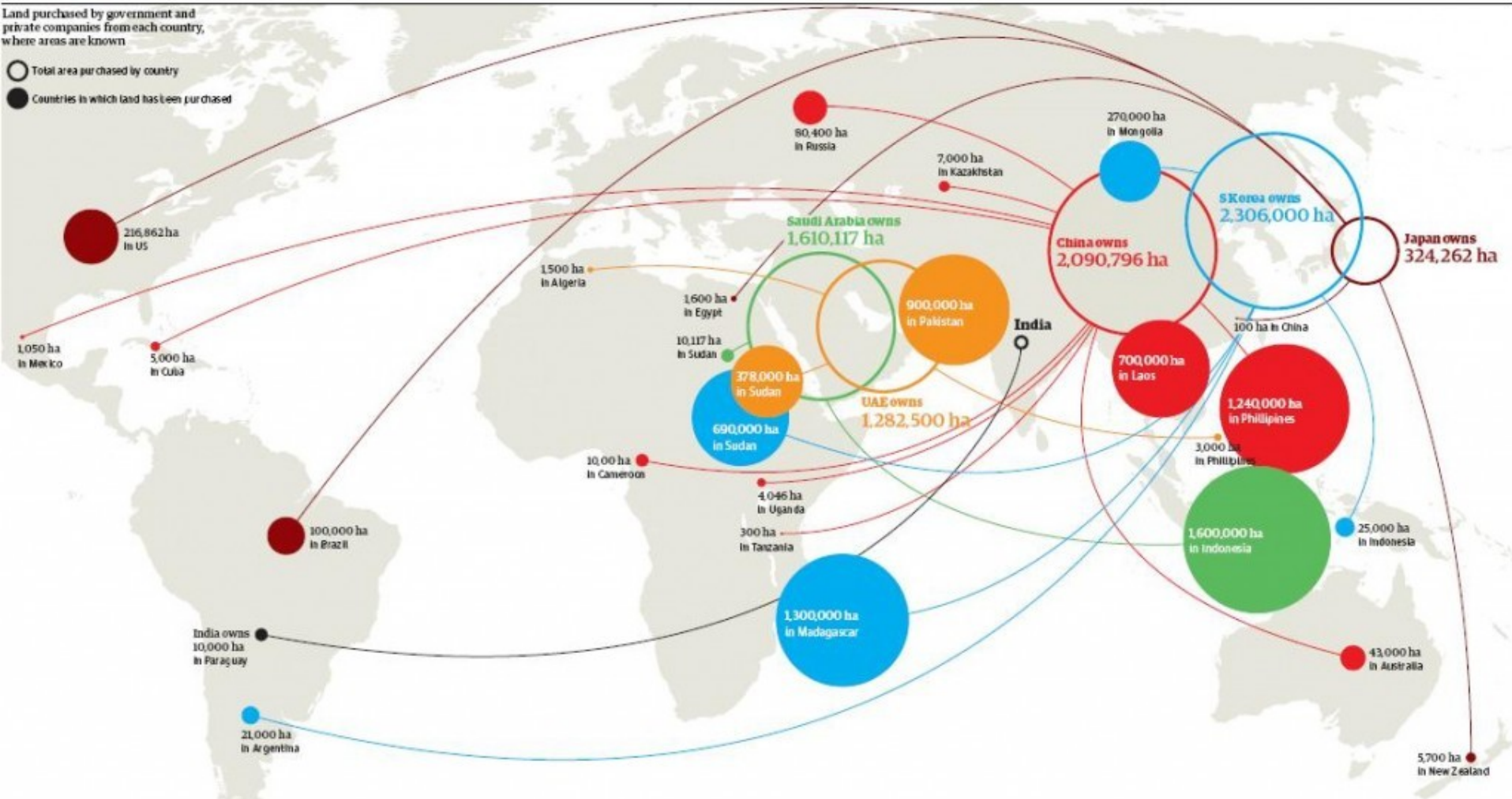


A föld új urai

World land grab

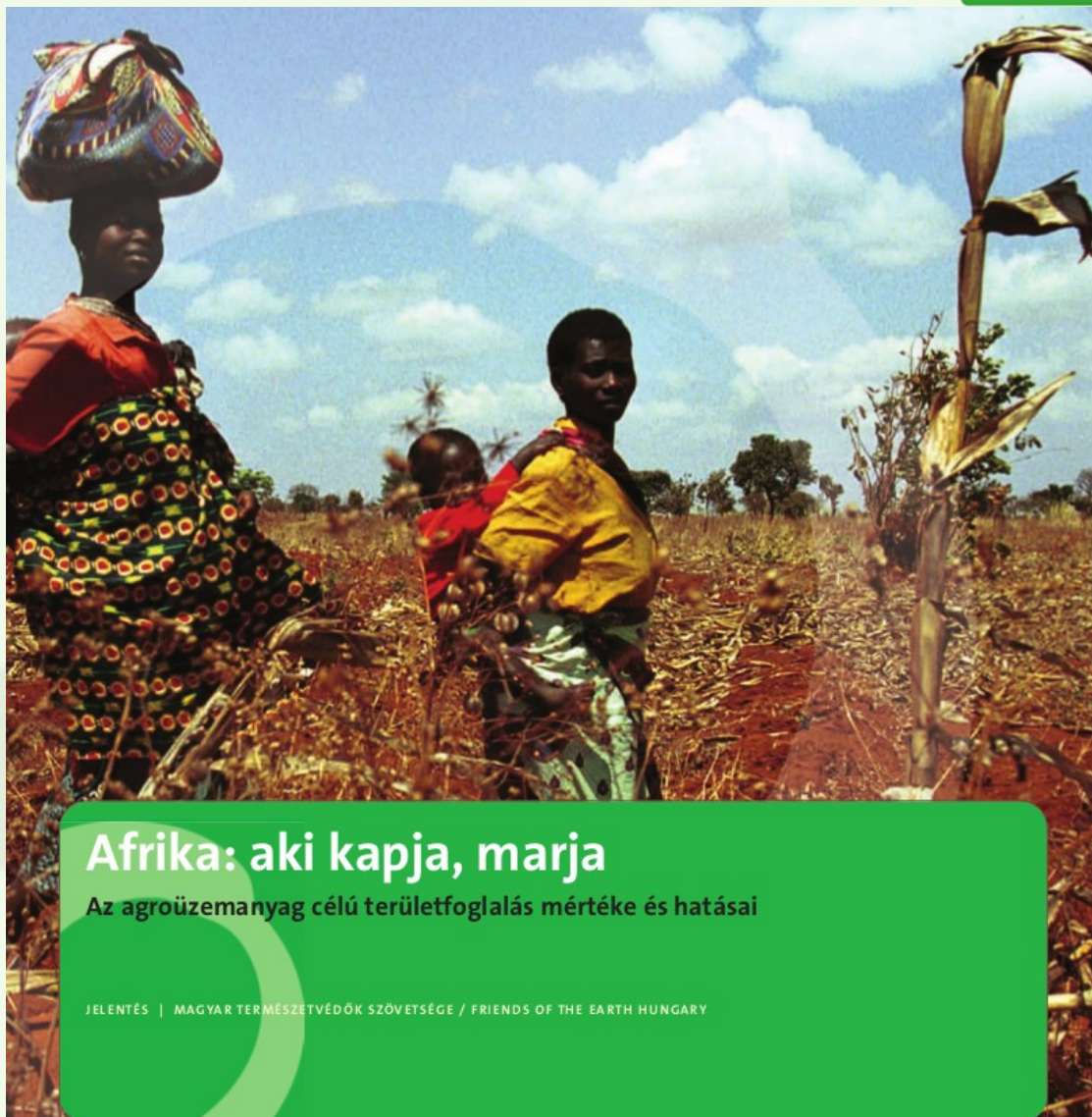
Land purchased by government and private companies from each country, where areas are known

- Total area purchased by country
- Countries in which land has been purchased





**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország



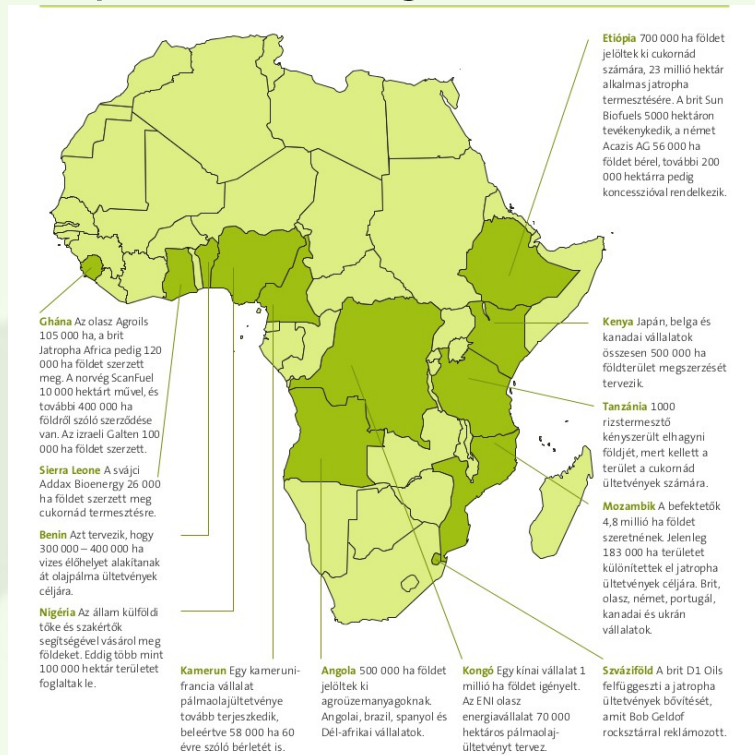
Afrika: aki kapja, marja

Az agroüzemanyag célú területfoglalás mértéke és hatásai



Az agroüzemanyag-célú növények és a land grab

- Csak afrikában már legalább 5 millió hektár
http://www.mtvosz.hu/dynamic/afrika_report_%20teljes.pdf
- Uganda: olajpálma ültetvények miatt teszik rá a kezüket a befektetők a helyiek földjeire
http://mtvosz.blog.hu/2012/04/23/foldszerzes_a_vilagbank_penzen





Olajpálma-ültetvények és a gazdák kisemmizése

- Indonézia: sok gazda tönkrement, mert bedőlt az olajpálma-ültetvények ígézetének





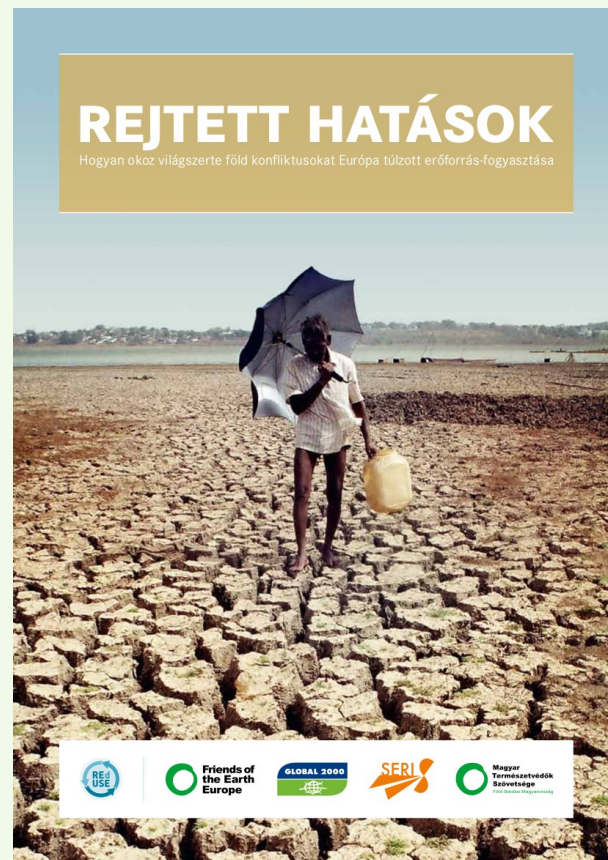
Európa termőföld- lábnyoma

○ Európa túlzott erőforrás felhasználása miatt fokozódik a föld iránti éhség

- a hús, tejtermék, textil, illetve az egyéb növényi és állati eredetű árucikkek előállítása hatalmas mennyiségű földet igényel.

- Az Európában elfogyasztott élelmiszerek előállításához használt föld 45%-a más kontinenseken található.
(virtuális föld import)

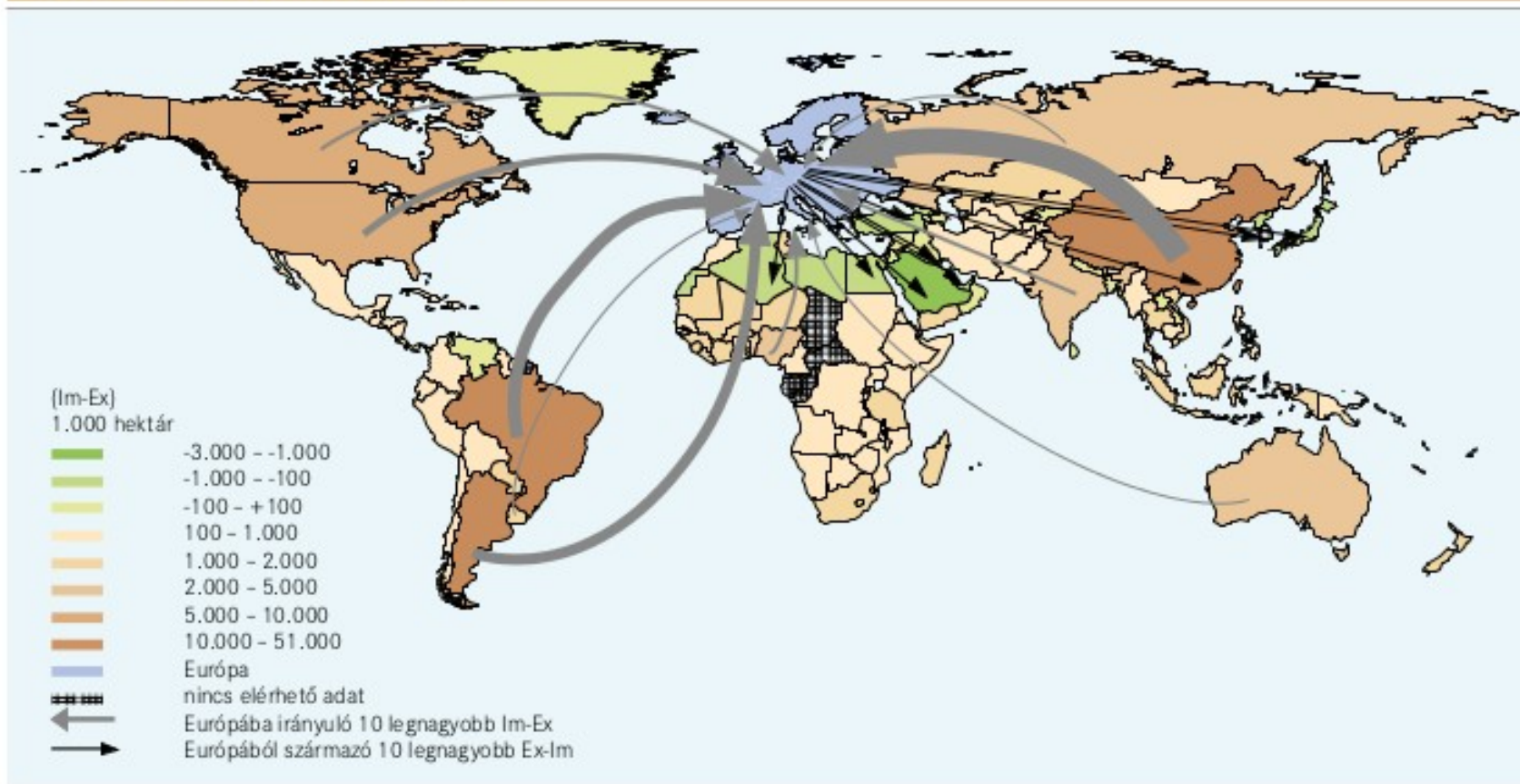
http://www.mtvosz.hu/dynamic/grr2_ressourcenreport_hu_web.pdf





Termőföld-lábnyom, virtuális föld import

3.1 ábra: A világ nettó virtuális földexportőrei és importőrei, illetve az Európába irányuló és onnan származó virtuális földexport ^(v)



Megjegyzés: a nyilak vastagsága a virtuális földforgalom nagyságát jelzi.



A Te bankod is pénzeli a földzsákmánylást?

- **Wilmar:** a világ egyik legnagyobb pálmaolaj kereskedő cége, a legnagyobb pálmaolaj ültetvényes óriáscég
- A szingepúri tőzsdén van bejegyezve

A legfőbb részvényesek és hitelezők:

- BlackRock *(Az OTP-ben is elég jelentősek a befektetések. Az Aegon forgalmazza hazánkban egyik befektetési alapjukat)*
- BNP Paribas *(Cetelem Bank)*
- Citigroup *(Citibank)*
- Deutsche Bank
- ING



Magyar oligarchák „kalandozásai”

- **Bonafarm:** 18 ezer ha Zambiában?
- Meghiúsult a terv – új célpont: Románia?





A földmoratóriumon innen és túl

- Föld munkacsoport (szakértői kerekasztal): a földmoratórium meghosszabbításának szorgalmazása (2011 előtt)
- Az új alkotmány társadalmi vitája - MTVSZ javaslat: a termőföld kerüljön a helyi közösségek ellenőrzése alá
- 2014. május 1.: A földmoratórium feloldása – megvéd-e minket az új földtörvény?
- Talajvédelmi törvény szükséges
- A termőföldhöz, földhasználathoz kapcsolódó problémák megoldására hosszú távú javaslat:
a klímátörvénybe javasolt energiakvótához hasonlóan
- *a területfelhasználási jogok nemzeti és nemzetközi kvótakereskedelmi rendszere*



Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Földzsákmánylás Európában

- „*Land Grab in Europe*” tanulmány:
az Európán belüli földzsákmánylás
mértéke vetekszik az afrikai, ázsiai
latin-amerikai land grab szintjével
<http://www.tni.org/europelandgrab>
 - a földzsákmánylás egyik legfőbb
hajtóereje: a föld alapú támogatások
 - további hajtóerők:
aranybánya beruházások,
agroüzemanyagok
palagáz stb.

Land concentration,
land grabbing and
people's struggles
in Europe.



**HANDS OFF
THE LAND**
TAKE ACTION AGAINST
LAND GRABBING



**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Verespatak





Létezik jobb megoldás!

IAASTD-jelentés (az első nemzetközi felmérés a mezőgazdasági tudás, tudomány és technológia hatásáról a világ fejlődésére):

- *“Business as usual is not an option!”*

- *a világméretű éhezés elleni harc legjobb útja nem a génmódosított növények elterjedésének növelésén, hanem a biológiailag változatos gazdálkodási módszereken keresztül vezet*

- ***helyi tudásra alapozó, kisléptékű, helyi termelés, agrár-környezetvédelmi technikák, „megfelelő technológia” (appropriate technology), tájfajták stb.***

Ökológiai gazdálkodás, permakultúra, erdőkert

- mulcsozás, talajtakarás, Fukuoka-módszer

Élelmiszer-önrendelkezés



Élelmiszer-önrendelkezés és a termőföld

- WTO – válasz a Via Campesinától: élelmiszer-önrendelkezés
- Itthon: Szövetség az Élelmiszer-önrendelkezésért (SZÉÖ)
- Nyeleni Europe Fórum
- A termőföldhöz való hozzáférés az egyik alappillére





**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Köszönöm a figyelmet!

fidusz@mtvsz.hu
www.mtvsz.hu